

**Alatyöryhmän ensimmäiset
alustavat ajatukset
toimenpiteiksi – pitkä
taulukkosabluuna**

**Palveluiden ja
palvelurakenteen
vaikuttavuus, digitalisaatio-
osaamisen käyttö**

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö - päätyöryhmän 12/2021 ehdotukset

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Palveluiden laadun, turvallisuuden ja vaikuttavuuden sekä palvelukokonaisuuksien asiakaslähtöisyyden ja hyvän työn edellytyksen lähtökohdista</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistetaan vaikuttavia keinoja vähentää tietojärjestelmien, digitaalisten hallintotehtävien ja raportoinnin moninaisuuden aiheuttamaa kuormittavuutta. kehitetään teknologian ja digitaalisten palveluiden hyödyntämistä ja toteuttamista moniammatillisella asiantuntemuksella. hyödynnetään kattavasti jo tehdyt toimivat ratkaisut digitaalisten palveluiden käytössä (RRF). selvitetään digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollon saatavuuden ja riittävyyden näkökulmasta/luodaan arviointimekanismi. 	Keskipitkä	Uusi/huomi- oitava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Hanke/selvitys/ohjaus	Kyllä	STM/sidos- ryhmät	
<p>Tunnistetaan vaikuttavia keinoja vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia huomioiden sosiaali- ja terveysalan uudistuvat tarpeet sekä osaamisen vahvistamisen yksilöllisyys.</p>	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/huomi- oitava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Selvitys	Kyllä	STM/sidos- ryhmät	
<p>Tunnistetaan vaikuttavia keinoja hillitä työvoimatarpeen kasvua sote-alalla vaarantamatta asiakas-/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia.</p>	Lyhyt Keskipitkä/Pitkä	Uusi	2022-2023- 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä	STM/ sidosryhmät	

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (1/4)

TEEMA / Tietojärjestelmät, digitaaliset hallintotehtävät ja raportointi. Teknologia ja digitaaliset palvelut

Ratkaistava ongelma

Tietojärjestelmien ja laitteiden käytettävyyden haasteet sekä siiloutuneet tietojärjestelmät

Työn päällekkäisyyden, tarpeettomien työvaiheiden ja keskeytysten aiheuttama haasteellisuus

Ehdotus

- Parannetaan (nykyisten) tietojärjestelmien ja laitteiden käytettävyyttä ja eri palvelukanavien luontevaa yhdistelyä toisiinsa. Hajanaisten rakenteiden ja tietojärjestelmien yhtenäistäminen hyvinvointialueiden käynnistämisen myötä.
 - Huomioitava palvelujen tuottamisen eri toimijat ja rahoitus/kustannusten kattaminen täysimääräisesti myös yksityisille palveluntuottajille, jos aiheuttaa velvoittavia muutoksia toimijoiden järjestelmiin
 - Avoimet rajapinnat tietojärjestelmien välillä ainakin yksiköiden sisällä, tiedon integraatio.
 - Pyritään edistämään Kanta-palveluiden kehitteillä olevien toiminnallisuuksien nopeampaa käyttöönottoa
- Henkilöstön kokemuksen välittäminen tietojärjestelmien kehittäjille ja uudistajille henkilöstöä osallistamalla. Käyttäjälähtöinen kehittäminen, jossa kehitystyössä on koko ajan mukana aidosti henkilö, joka tekee työtä.
- Vahva tietohallintonyrkki (ohjaus, kehittäminen)
- Arvioidaan lainsäädäntöä edellyttävät muutokset (esim. etävastaanotto, erilaiset digipalvelut). **(työryhmää ollaan asettamassa)**
- Etäpalveluiden tuoma liikkumavapaus työntekijöille; voi lisätä kiinnostuneisuutta sote-alalle yleisesti sekä joustavuutta työelämäään. Ei edellyttäne kansallisia toimenpiteitä.
- Syvennetään sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota yhteistyössä myös yksityisen sektorin kanssa ketterän asiakaspolun ja hyvän työn edellytysten mahdollistamiseksi;
 - Toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa lähtökohtana niiden kehittämistarpeet ja kaikkien asianosaisten osallistuminen (henkilöstö, asiakkaat, kumppanit). Toteutustapana tuetut kokeilut ja yhteiskehittäminen, tavoitteena sosiaaliset innovaatiot ja uudenlaiset ratkaisut. **(sote-järjestämislain mukaan HVA määrittelee palveluketjut ja -kokonaisuudet, niissä voi olla myös yksityistä)**
 - Otetaan käyttöön onnistumis- ja suoriutumiskyymittarit. Erityisesti tiettyjen henkilöstöasioiden osalta, mitkä määritellään yhdessä ja toistetaan samalla tavalla jolloin tiedon luotettavuus paranee (esimerkiksi lähtövaihtuvuus, äkilliset sairauslommat, eNPS). **(kuuluuko työhyvinvointi-ryhmälle?)**
- Vahvistetaan moniammatillista yhteistyötä so- ja te-sektorien välillä ja tuetaan monialaisten hoito- ja asiakassuunnitelmien laatimista. Parannetaan myös tiedonkulkua; mm. tiedonkulku sosiaalihuollon ja terveydenhuollon välillä. Edellyttäneen lakimuutoksia

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (2/4)

TEEMA / Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalisen kompetenssin vahvistaminen

Ratkaistava ongelma

Työssä käytettävät digilaitteet, tietojärjestelmät ja ohjelmistot kehittyvät jatkuvasti ja muuttavat työn sisältöjä ja toimintatapoja. Kehitys edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa oppimista.

Ehdotus

- Panostetaan yhdessä hyvinvointialueiden kanssa ylläpitäen ja yhteiseen, järjestelmälliseen ja jatkuvaan koulutukseen sekä sen resursointiin, millä pystytään lisäämään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia ja sen tason nosta. Yksityisten ja julkisten palveluntuottajien tasavertaisuus huomioitava. (olisiko hyvä erotella järjestelmäriippumaton esim. etävastaanotto yleisesti ja järjestelmäriippuvainen?)
- Työssä tarvittavien digitaitojen hallinta ja siihen liittyvä perehdytys ja tuki järjestetään organisaatiokohtaisesti. ICT-tuki- ja kehittämistoiminnassa hyödynnetään täydentävästi digimentoroinnin ja -tuutoroinnin malleja. Resursointi tukihenkilöstöön.
- Yhtenäistetään oppilaitosten ja korkeakoulujen välisellä yhteistyöllä sekä yhteisillä hankkeilla sote-alan digiosaajakoulutukseen. Panostetaan myös, että koulutus palvelee aidosti työelämää ja vaikuttaa myönteisesti työntekijän osaamiseen, työhyvinvointiin ja kuormituksen kokemukseen.
- Räätelöidään digituki osaamisperusteisesti huomioiden henkilöstö- ja osaamisrakenteiden erilaisuus. Digituki on tässä yläkäsite sen alta löytyvät (1) räätälöity käyttäjätuki kaikille ja (2) koulutus, jolla tähdätään digitaalisen kompetenssin/osaamisen tason nostoon.
- Perehdytetään oppilaitokset hyvään kirjaamiseen ja erilaisten olemassa olevien tietojärjestelmien ja teknologian käytön opettamiseen. Jaetaan ja levitetään oppilaitosyhteistyön hyviä käytäntöjä ja kiinnostavia kokemuksia hyvinvointialueiden kesken. (kirjaamisesta hankkeita menossa, mm. Kansakoulu)
- Käynnistetään digiosaamisen ja -tuen oppimisverkosto
 - Kootaan tulevat hyvinvointialueet oppimisverkostoon, jossa käydään lävitse kokemuksia niistä ja levitetään kiinnostavia ja käyttökelpoisia ratkaisuja: hyödynnetään jo olemassa olevaa ja opitaan toisilta.
 - Käynnistetään ja rahoitetaan oppimisverkostossa erilaisia sote-henkilöstön digiosaamisen parantamiseen liittyviä kokeiluja ja yhteiskehittämisen hankkeita, ja tuodaan niiden tulokset verkoston käyttöön. LivingLab -ajattelun hyödyntäminen.

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (3/4)

TEEMA / Työvoimatarpeen kasvun hillitseminen sote-alalla vaarantamatta asiakas-/ potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia

Ratkaistava ongelma

Annettujen tehtävien hoitaminen, kun sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä on liian vähän saatavilla kysyntään ja tarpeeseen nähden.

Ehdotus

- Pyritään löytämään uusia keinoja ja ratkaisumalleja teknologian ja digitalisaation hyödyntämiseksi kaikessa sote-työssä mm. keräämällä jo olemassa olevia hyviä esimerkkejä ja kiinnostavia ratkaisuja, joita voidaan soveltaa toisilla työpaikoilla ja joita voitaisiin lähteä kehittämään eteenpäin. Tunnistetaan, missä voidaan hyödyntää teknologiaa ja uudenlaista ajattelua, missä puolestaan tarvitaan aidosti ihmistä.
 - Konkretiaa: etävastaanotot, digitaalinen hoidon tarpeen arvio, oiremittarit, terapianavigaattori, kotihoidon etäkäynnit & etämonitorointi. (tarkistettava vielä Innokylä, sinne oma kansio?)
 - Yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa tunnistetaan ja valtakunnallisin toimin karsitaan säädöksiä, joilla tarpeettomasti estetään uusien ratkaisumallien kokeileminen ja käyttöönotto. (koko ajan mietitään miten kansallista ohjausta lisätään, itsehallinnollisia HVA on vaikea kieltää)
- Pureudutaan nopeasti mahdollisuuksiin siirtää osaamisen käyttöä itse ydintehtäviin ja vähentää ammattihenkilöiden ydintehtäviin liittymätöntä kuormitusta huomioiden asiakaskokonaisuuden ja hoitoketjujen sujuvuus. Tunnistetaan keskeisiä keinoja, joilla työvoimatarpeen kasvua voidaan hillitä ja arvioida vaikuttavuutta ilman, että lisätään työvoimaa.
 - Konkretiaa: ammattiryhmien välinen työnjako, ml. uudet ammattiryhmät, kuten hyvinvointivalmentajat tms.
 - Yhteen sovittaen Tehtävärakenteet ja työnjaon muutokset -alatyöryhmän kanssa
- Vahvistetaan teknologisten ja digitaalisten välineiden määrällistä riittävyyttä sekä tuetaan niiden käyttöönotossa toimintatapojen ja -kulttuurin muuttamista.
- Käynnistetään palvelujen ja palvelurakenteiden vaikuttavuuden oppimisverkosto / benchmarking-rinki, jossa oppimisen kohteena on erilaisten jo käytössä olevien ja mahdollisten uusien palvelukanavien luonteva yhdistäminen toisiinsa.
 - Tehostamisajattelun sijasta tavoitteena esim. iäkkäiden toimintakyvyn säilyttäminen: millaisia hyviä käytäntöjä asiasta on sekä kansallisesti että kansainvälisesti – esimerkkinä muistikylät, yhteisöohjautuvat palvelutiimit ja yleensä eri hyvinvointialueiden toimintakulttuuriltaan ja tuloksiltaan parhaiden yksiköiden kokemukset. (vaikuttavuusperusteiden ohjauksen teemaryhmä aloittamassa)
- Vaikuttava ja mainettaan parempi hyvinvointialue työ – yhteinen kampanja hyvinvointialueiden käynnistämisen tueksi. Erityisenä kohteena alalle koulututtavat ja vasta töihin tulleet. Minun työpäiväni -kertomukset. Käynnistetään syksyllä 2022 alalle.
- Tuottavuuden parantaminen johtamisen ja prosessien kehittämisen keinoin.
 - Konkretiaa: asiakkaiden segmentointi tarpeen perusteella ja palveluiden suunnittelu segmenteittain (ks ; <https://digifinland.fi/toimintamme/suuntima-palvelu/>) ajanvarauskirjojen hallinta; tiimimallin käyttöönotto.

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö – alatyöryhmän 4/2022 jatkojalostamat ehdotukset (4/4)

TEEMA / Työvoimatarpeen kasvun hillitseminen sote-alalla vaarantamatta asiakas-/ potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia

Ratkaistava ongelma	Ehdotus
Kysynnän kasvun hillitseminen	<ul style="list-style-type: none">• Panostetaan palveluiden kustannusvaikuttavuuteen ja ennaltaehkäisyyn.<ul style="list-style-type: none">• Konkretiaa: systemaattinen vaikuttavuuden mittaaminen kansallisesti sovitulla mittareilla (ml. PROM), ohjaus tämän tiedon pohjalta (vaikuttavuusperusteiden ohjauksen teemaryhmä aloittamassa)<ul style="list-style-type: none">• Heti tehtävissä: hyödynnetään se vaikuttavuustieto, jota jo kertyy. Esim. pitkäaikaissairauksien hoitotasapainon seuranta labradatan avulla• Karsitaan säädöspohjasta vanhentuneet kohdat, jotka estävät työajan järkevän käytön, esimerkiksi neuvola-asetus → tilalle sähköinen kysely, jonka perusteella allokoidaan kullekin tarvittava aika.• Mahdollistetaan proaktiivinen terveysriskeihin puuttuminen. Tälle hetkellä on epäselvää, milloin ja kuka saa ottaa yhteyttä asiakkaisiin / asukkaisiin (on epäselvää, kun edellyttää hoitosuhdetta...)

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö – alatyöryhmän 4/2022 uudet ja muiden alatyöryhmien työhön liittyvät ehdotukset

TEEMA / Lyhennelmä

Ratkaistava ongelma

Ehdotus

- Kokeilulainsäädäntö käyttöön esimerkiksi vanhuspalvelulaissa
- Teknologiat käyttöön asiakasturvallisuuden parantamisessa ja kokeilulait mahdollistamaan erilaisia digitaalisia ratkaisuja mitoituksen täyttämiseksi teknologian avulla
- Tiedolla johtaminen ja resurssien optimointi online-suunnittelun avulla
- Panostaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (eli kehitetään vaikuttavuutta, ei vain tuottavuutta)
- Yleinen ehdotus tähän esitykseen: erotetaan toisistaan 1) se mitä tuotannossa pitäisi tehdä, ja 2) se miten VN voi siihen vaikuttaa, koska nämä ovat eri kysymyksiä ja pitäisi myös ratkaista erillään